

sovražniki krščanske vzgoje, da ne poznamo nobene svobode vesti in prepričanja, da svojim sotovarišem učiteljem ne privoščijo niti službe niti kruha, če so ti tovariši krščanskega mišljenja. Te besede voditelja liberalnega učiteljstva razodevajo čudovito surovost in neolikost in da, čisto navadno podivjanost, vsakega čuta dostojnosti. Ali so taki voditelji sposobni za vzgojitelje mladine? Ali se je potem čuditi, da se surovost tako širi med mladino, ako so njeni glavni voditelji tako surovih besed?

Gospod Luka Jelenc, pred vso javnostjo Vas mora biti sram teh besed. Prepričani smo, da še vendar niso vsi liberalni učitelji tako daleč zašli kakor njihov voditelj. Če smo te obsodbe vredne besede Jelenceve ožigosali, pa se naj to ne smatra za napad na učiteljstvo, ampak samo opomin njegovemu voditelju, da naj svojo protiverško steklost kroti in govori tako, kakor se spodobi. Slov. starše pa taki izbruhi opozarjajo, da naj bodo na straži pred takimi odgojitelji otrok, ki bi radi dosegli, da ne sme krščanski učitelj niti v šolo več. Svarimo učiteljstvo, ki še pametno in dostojno misli, da ne gre za takimi voditelji, ki hočejo iz šole spoditi učitelje, ki so za versko vzgojo, ki so krščanskega mišljenja. Velik dobitnik naroda je dober krščanski učitelj, pa tudi velik škodljivec brezverski učitelj, poguba za vsak narod je brezverska vzgoja, kakršno hočejo vsiliti tudi nam Pribičević in Žerjav s pomočjo liberalnega učiteljstva. Gospod Luka, kaj pa če se bodo krščanski starši vzdramili in nastopili zoper vaše brezverske namene; starši imajo stokrat večje pravico ko vi, odločevati, kateri učitelj sme v šolo in kateri ne. Zapomnite si vi in vaši: v krščanskih šolah ima pravico in prostor samo verska vzgoja in krščanski učitelj. Ako bote tako nastopali, potem bomo krščanski starši nastopili za svoje pravice v šoli odločno in brezobzirno. Mi vas dobro plačujemo, vi ste zavoljo nas tukaj in ne mi zavoljo vas. Naše otroke ste dolžni vzgajati tako kakor je naša volja, ne pa kakor bi kak Pribičević ali Žerjav in njih ponižni sluga Luka Jelenc komandiral.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Pašičevi beograjski vladi se godi slabo v očiglednem, občnoveljavnem glasovanju za sprejem centralistične ustave. Vladni novici so že razbodbali po svojem časopisu, da bo za nas Slovence in Hrvatov pogubonosna ustava sprejeta min. soboto, nato bo pa Pašič popeljal vse poslance, ki so glasovali za ustavo, na Kosovo polje, kjer bi naj bilo veliko slavlje sprejema ustave. Pa ravno pretekli teden so se pojavile nove težkoče za sprejem ustave iz vrst vladnih Turkov. Vlada je že sklenila pogodbo z različnimi bankami, da jej te posodijo dve milijardi za nakup turških glasov. Sedaj pa zahtevajo vladni Turki spremembo člena ustave, ki govori o upravnih razdelitvah države. Te novi turški zahtevi se je uprl Pašič, ki hoče mesto drago kupljenih Turkov pridobiti za vlado in ustavo srbske te mljoradnike in socijalne demokrate, katerimi se že pogaja. Kako bodo izpadla ta pogajanja, ve sam Bog! Ako pa se bodo razbila, nima vlade večine in bo morala podati ostavko. Pravice in pišejo, da bodo centralistično ustavo vsilili, potem pa razpustili konstituantno. Končnoveljavno glasovanje o sprejemu ustave se bo še znatno zavleklo, in je vprašanje, če se bo sploh vršilo, ker se sedanja koritarska vlada boji sramote, da propade pri glasovanju. Dostlej so Pašičevi edino zvesti podrepaniki naši samostojni izvozniki in vsem lumparijam udani demokrate. Vsekakor stoji danes Pašič s svojo vlado pred takimi težkočami in zapletitvami, da jih bo težko premostil, in bo najbrž padel on s svojo ničvredno ustavo vred, katero je zveržil — brez volje in sodelovanja slovensko-hrvatskega ljudstva. — Našo edino luko Baroš pri Reki, ki nam pripade po mirovni pogodbi z Italijo, nam je hotel "dobri" Pašič zmešetariti pod italijansko vrhovno oblast. Radi te njegove mešetarije z Italijani so ga začeli ostro napadati v zbornici razni poslanci in Pašič je izjavil v parlamentu, da se ne bo pogajal z Italijani radi

Baroša tako dolgo, dokler Lahi ne izpraznejo celotnega našega ozemlja.

V italijanskem novem parlamentu se držijo nad vse dobro in hvalevredno naši slovenski poslanci, katere je poslalo naše ljudstvo v rimski parlament iz neodrešene domovine.

Grško-turški spor radi ozemlja v Mali Aziji še traja nadalje. Antanta je hotela posredovati v tem sporu, a so odklonili to posredovanje Grki. Grška tudi naznanja, da je prešla v vojno stanje s sovjetsko Rusijo.

Na Angleškem že štrajkajo rudarji nekaj mescev. Sedaj so angleški rudarji zopet naprosili vlado, da bo ta ponovno posredovala med rudarstvom in posestniki rudnikov. Angleški rudarski štrajk bo po tem posredovanju gotovo kmalu končan.

Tedenske novice.

t Za nove naročnike! Prosimo naše može, mladeniče, žene in dekleta, da te dni greste k sosedom in prijateljem ter jih s prijazno besedo nagovorite, naj si vendar naročijo »Slov. Gospodarja«. Naročnina znaša do novega leta samo 20 K, za četrta leta pa 40 K. Posebno občinski župani, obč. svetovalci in odborniki bi naj bili vsi naročeni na »Slov. Gospodarja«. Naročnino pošljite po nakaznici na naslov »Upravištvo «Slov. Gospodarja», Maribor, Cirilova tiskarna«. Razširimo naše liste do zadnje slovenske hiše. To je sedaj najvažnejše delo naših vrlih zaupnikov. Pozdravljeni vsi, ki se trudite za razširjenje katoliškega časopisja!

t Kdo bo glasoval od Slovencev za centralistično ustavo in za rop slovenske avtonomije? Ako bo sedanja centralistična ustava sploh sprejeta, bodo za njo glasovale sledeče kupljene izdajice slovenskega naroda: 1. Demokrat in celjski advokat dr. Nekoslav Kukovec. 2. Demokrat in svoječasni paša Slovenije dr. Gregor Žerjav, »uradnik« Jadranske banke. 3. Demokrat ljubljanski profesor Josip Reis' ner. 4. Samostojni »kmet« dohtar Vošnjak. 5. Ivan Puocelj, mesar in sedanji minister iz Velikih Lašč. 6. I. Rajer, samostojni živinozdravnik v Kostanjevici. 7. I. Majcen, gostilničar in mesar v St. Janžu in eden izmed glavnih liberalnih kolovodij kranjskih samostojnežev. 8. Ivan Mermolja, samostojni begunec, vrtnar in prekupec iz Pesnice. 9. Jože Drolenik, bivši štajerčijanec in zganjar pri Sv. Juriju ob južni žel. 10. Ivan Urek, slabostojni kmet in graditelj nove hiše na račun slovenskih davkoplačevalcev iz Globokoga pri Brezčah. 11. J. Kušar, posestniški sin v Kranjskih Notranjih Goricah ter neizvoljeni samostojni poslanec Ivan Kirbiš iz Prepol, svinjski mešetar. Ta imena smo objavili, da bo naše ljudstvo znalo, kdo od Slovencev ga je prodal za denar in izvoznice srbskemu centralizmu.

t Koliko stane naše davkoplačevalce vsak turški glas za ustavo? Na vsacega turškega poslanca, ki bo glasoval za centralistično ustavo, pride 47 milijonov. Lepa svota!

t Turkom hoče vlada izplačati, kar jim je obljubila za odkup veleposesti, radi tega pa je najelo finančno ministrstvo pri raznih bankah 2 milijardi posojila, ki bodo zginile v turških žepih tudi na račun žuljev slovenskega kmeta samo, da pride pod Pašičev klobuk centralistična ustava.

t Upravičen poziv. Turki se nekaj zopet puntajo in izjavljajo, da bodo glasovali proti ustavi, ako jim vlada ne izpolni prav vseh njihovih zahtev in želj. Z ozirom na zopet nove muslimanske zahteve pozivajo Turke srbski časopisi: »Morate glasovati za ustavo, ker ste za to plačani!« Isto ko o Turkih, velja tudi o naših samostojnežih.

t Kaj je centralizem? Na to vprašanje so prinesli časopisi dober odgovor in pišejo: Centralizem je: Ako eden jemlje, drugi pa dajejo; ako samo eden zapoveduje; ako drži samo ena roka uzde sto konj; ako le z enim plugom orje cela vas; ako vsi sejejo, pa samo eden žanje i. t. d.

t Od vseh držav dobivamo odškodnino v milijonih svotah in čistem zlatu. Četrtno milijarde v zlatu dobimo od Nemčije in 43 milijonov pa od Bolgarov. Tako poročajo sedaj pred sprejetjem ustave demokratski listi. Vsi ti zlati milijoni pa nam prav nič ne zaležejo, davki so vedno višji, ljudstvo vedno

bolj nezadovoljno, ker romajo zlati milijoni za nakup vladnih glasov.

t „Edinost“ samostojnih poslancev Ko so prišli naši samostojni izdajci slovenske samouprave v Beogradu, so se najpoprej vrinili v klub srbskih zemljoradnikov. Ker se zemljoradniki niso hoteli za izvoznice prodati vladi, so izstopili samostojneži iz kluba zemljoradnikov in osnovali svoj lastni klub samostojnih seljakov pod vodstvom štjurskega Drolenika. G. Drolenik pa je bil prehud zagovornik ropa avtonomije Slovenije, radi tega so se sprli samostojneži med seboj v Beogradu, odstavili Drolenika in sedaj sedi na izdajalskem tronu načelstva kluba samostojnih g. Mermolja. Naenkrat bomo čitali, da so se samostojni mešetarji, mešarji in verižniki med seboj ne samo sregali, ampak tudi stekli in jo je potegnil vsaki s svojo polno mošnjo na račun davkoplačevalcev na svojo lastno stran k od vlade napolnjenemu koritu.

t Urekova občina Globoko za avtonomijo! Med tem ko se Urek v Beogradu prodaja za centralizem, se izjavlja njegova domača občina Globoko za avtonomijo z smislu zahtev Slovenske kmetijske zveze. Toliko dajo Globočani na svojega domačega preroka.

t Za samoupravo Slovenije so se izrekle nadalje še sledeče občine iz delokroga marib. tajništva SLS: 176. Terbegovci, 177. Jelovec pri Kamnici, 178. Šetarova-Radehova, 179. Majšperk, 180. Cagona, 181. Ciglenca, 182. Ormož, 183. Cvetkovci, 184. Podgorci, 185. Sred. Gašteraj, 186. Gortina, 187. Spuhlja, 188. Sv. Florijan, 189. Sedlašek, 190. Kog, 191. Jastrepci, 192. Ogļjenšak, 193. Gor. Polskava, 194. Rogoznica, 195. Litmerk, 196. Žerovinci, 197. Lehen pri Ribnici, 198. Sv. Lovrenc nad Mariborom.

t Naši župani: pri Sv. Andražu v Slov. gor. Jože Zelenko, pri Sv. Barbari v Halozah Anton Stumberger, v Distinciji Alojzij Toplak, v Doleni M. Tominc, v Dolici Jožet Hauptman, v Drstelji Valentin Polanec, v Forminu Alojzij Brodnjak, v Gajovcih France Ranf, na Gorenskem vrhu Ivan Pošič, v Velikem Oklju Janez Podhostnik, v Gruškovoju Josip Feguš, v Janežovcih Matija Hole, v Livajncih J. Zelenik, pri Sv. Marjeti Franc Janžekovič, na Ptujski gori Jakob Rodošek, pri Sv. Marku Ivan Vršič, v Murčevcih Simon Kostanjevec, v Prvenocih Jakob Polanec, v Podvincih Martin Čeh, v Rogoznici Franc Rašl, v Zabovcih Jože Zemljanič, v Skorišnjaku Franc Lesjak, v Trnovcu-Sele Franc Skrbinšek, v Trnovski vasi J. Čuček, na Turškem vrhu Stefan Vesenjak, v Mintrovcih Franc Belec, na Biščekem vrhu Lovrenc Svaro, v Slovenji vasi Franc Zupančič, v Vurbergu Franc Zelenik, v Cirkovcih Simon Medved, v Hotinjavasi Franc Pišek mlajši, v Slapincih Josip Topolnik, v Bolehnečcih Franc Plavec, v Trbečevcih Fr. Horval, v Kraljevcih Jak. Flajsinger, v Krabonošu Franc Kegl, v Stančincih Lovro Vambergar, v Murščaku Lovro Divjak.

t Sokoli zaničujejo križ. 24. maja je bil v Zalcu pogreb Franca Viranta, gostilničarskega sina v Zalcu. Na čelu spreveda so kralji Sokoli. Ko se spreved razvijajo, pošlje organist Zupanc fanta Adolfa Pečovnik, ki je nosil križ, naprej, da gre na čelu spreveda. Križ bi torej bil ravno pred sokolskim oddelkom. Toda takoj zavrne Sokol Vilko Kukec fanta s križem nazaj, češ: »Ne delaj sitnosti!« Fant se s križem vrne in organist ga hoče zopet poslati naprej. Fant pa pove, kaj mu je rekel Vilko Kukec. Duhovščina, ki je bila polnoštevilno povabljena na spreved, se spogleda, a da se odvrne huji škandal nadaljuje spreved. Na pokopališču pa povzame brez vsakega dovoljenja isti Sokol Vilko Kukec besedo in začne proslavljati rajnega, kako mu je bila sokolska ideja najsvetejša, kako kot demokrat ni klonil ne duha ne tilnika pred ultramontanizmom, to je pred katoliško cerkvijo. Take za katoliško Cerkev in verne katoličane žaljive izreze si je drznil izustiti na cerkvenem prostoru svobodomiselnih Sokol Vilko Kukec. Za opisano sramotenje križa in katoliške cerkve pri cerkvenem opravilu so priča vsi, ki so se pogreba udeležili. Ker je Sokol Vilko Kukec motil cerkveno posest, bo moral zadevo obratnati še z državnim pravdništvom. So-

koli pa bodo seveda še zanaprej govorili, da niso proti veri! Zal, da se najdejo stariši, ki še sedaj po tolikih žalostnih zgledih in dokazih sokolskega brezverstva puščajo svoje otroke pri Sokolu in sokolskemu naraščanju.

t Sokolska narodnost. Pred kratkim je bila v Laškem razprava v tožbi ravnatelja Geiselreiterja in uradnika Puncuha zoper poštenega delavca Antona Kuder. Stranke so se poravnale. Advokat dr. Roš, ki je zastopal Geiselreiterja, je zahteval 100 K za Sokola. Kuder, ki je član Orla, se je ponudil, da bi raje plačal 200—300 K za Jugoslovansko matico. Toda Sokoli so to ponudbo zavrnili. Njim je več svobodomiselnih Sokol, ko neodrešeni bratje v laški sužnosti.

t Kmetijski tabor za ormoški okraj se vrši na Hardeku pri Ormožu v nedeljo dne 17. julija t. l. Začetek ob 3. uri popoldan. Govorijo poslanci »Jugoslov. kluba«. Po zborovanju ljudska veselica, združena z godbo in z raznimi zabavami. K obilni udeležbi se z ozirom na važna poročila poslancev vabi kmetijsko ljudstvo ormoškega okraja.

t Za cigane in Madžare. Ormoški liberali so ljudje posebne vrste in posebni ljubitelji ciganov in Madžarov. Pred nedavno je zaprosilo telovadno društvo Orel, da se mu prepusti za telovadbo občinski prostor v takozvani »občinski grabi.« Toda policajdemokrati so to prošnjo krátkoma odklonili. Sedaj so pa prišli v Ormož ljudje, o katerih se govori, da so ali cigani, ali Madžari. Je to nekak oiršus z godbo posebne vrste. Ljudem kažejo osle, opice itd., njihova godba pa igra zelo spakedrano »sokolsko vižo«, kar se pa ormoskim liberalcem zelo dopade. Liberalni župan je dal tej občini družbi na lastno roko takoj občinske prostore na razpolago, dočim jih je pa Orlu odrekel. Naše kmetijsko ljudstvo je vsled tega enostranskega postopanja liberalnega župana do skrajnosti razburjeno in se poprašuje, kako bodo neki odborniki naše Slovenske ljudske stranke obračunali s tem zagrizenim liberalnim županom?!

t Skomine po županskem stolcu. Iz Runeč pri Ormožu se nam piše: V naši občini je dolgo let županoval vnet pristav zloglasnega ptujkega »Stajerca«, Miha Skoliber. To je tisti mož, ki je pogosto vabil k sebi kot goste razne zloglasne ormoške nemškutarje kot sodnika Pupaherja, Ljubeca itd. To je pa tudi tisti možakar, ki je, kadar se je delila podpora, poznal samo svoje ljudi in prednost so imeli samo njegovi delavci. Za župana je bil pri zadnjih volitvah izvoljen versko in narodno zavodni Franc Lipnik in zloglasni Skoliber je ostal na cedilu. Možakarja je pa to tako uzalilo, da je vložil ugovor zoper izvolitev. Čudno, poprej je zagotavljal, da ne mara biti župan, a sedaj se pa zopet poteguje za županski stolec. Toda ne boš Miha, mi občani nimamo do Skolibra nobenega zaupanja in ne maramo narodnih izdajic!

t Orlovska prireditve Savinjskega okrožja v St. Pavlu v nedeljo, 26. junija je izvrstno uspela. Udeležilo se je je veliko število Orlov in Orlic in naraščajo ne le iz Savinjskega okrožja, marveč tudi iz Celja, Teharja in Trbovelj. Že predpoldanski nastop naše krščanske telovadne organizacije je ljudi, med njimi tudi politične nasprotnike, ki so se pa dostojno vedli, v popolni meri zadovoljili. Popoldanska telovadba je med občinstvom, ki se je od raznih strani zbralo v največjem številu, našla veliko odobravanje. Po končani telovadbi je govoril poslanec dr. Hohnjec, ki je predpoldno tudi imel cerkveni govor za mladino. Misel naše krščanske mladinske organizacije napreduje v vseh krajih.

t K. Z. v Loki pri Zid. mostu je poslala na Jug. klub v Beograd naslednje resolucije. 1. Mladenci, ki odslužijo predpisan rok vojaške službe naj se brez vsake prošnje odpuste. 2. Doba vojaške službe bodi kratka. 3. Število vojakov naj se omeji na najnižjo stopnjo. 4. Z vojniki naj se lepše ravna. Prehrana zboljša.

t Nadležnost židovskih in tujih zavarovalnic. Graška »Wechselseitige«, ki nima več pravice pri nas za zavarovati zoper ogenj, je oddala zavarovanje v Sloveniji kar neki židovski družbi »Jugoslaviji.« Ta židovski družbi nam ljudem po ljubljanskem liberalnemu advokatu Feticu s tožbo in urekuje velike stroške. Na opotovi-